(Aktai, priimti remiantis Europos Sąjungos sutarties VI antraštine dalimi)

TARYBOS PAMATINIS SPRENDIMAS 2004/757/TVR

2004 m. spalio 25 d.

nustatantis būtiniausias nuostatas dėl nusikalstamų veikų sudėties požymių ir bausmių neteisėtos prekybos narkotikais srityje

EUROPOS SĄJUNGOS TARYBA,

atsižvelgdama į Europos Sąjungos sutartį, ypač į jos 31 straipsnio e punktą ir 34 straipsnio 2 dalies b punktą,

atsižvelgdama į Komisijos pasiūlymą [1],

atsižvelgdama į Europos Parlamento nuomonę [2],

kadangi:

(1) Neteisėta prekyba narkotikais kelia grėsmę Europos Sąjungos piliečių sveikatai, saugai ir gyvenimo kokybei bei valstybių narių teisėtai ekonomikai, stabilumui ir saugumui.

(2) Teisėkūros veiksmų kovojant su neteisėta prekyba narkotikais poreikis buvo pripažintas visų pirma 1998 m. gruodžio 3 d. Vienoje Teisingumo ir vidaus reikalų tarybos priimtame Tarybos ir Komisijos veiksmų plane, kaip geriausiai įgyvendinti Amsterdamo sutarties nuostatas dėl laisvės, saugumo ir teisingumo erdvės [3], 1999 m. spalio 15–16 d. Tamperės Europos Vadovų Tarybos išvadose, ypač jų 48 punkte, 1999 m. gruodžio 10–12 d. Helsinkio Europos Vadovų Tarybos patvirtintoje Europos Sąjungos narkotikų strategijoje (2000–2004) ir 2000 m. birželio 19–20 d. Santa Maria da Feira Europos Vadovų Tarybos patvirtintame Europos Sąjungos veiksmų plane dėl narkotikų (2000–2004).

(3) Reikia priimti būtiniausias taisykles, susijusias su neteisėtos prekybos narkotikais ir prekursoriais nusikaltimų sudėties požymiais, kurios Sąjungos lygiu leis laikytis bendro požiūrio į kovą su tokia prekyba.

(4) Pagal subsidiarumo principą Europos Sąjungos veiksmai turėtų būti sutelkti į sunkiausius su narkotikais susijusius nusikaltimus. Su asmeniniu vartojimu susijusio tam tikro elgesio neįtraukimas į šio pamatinio sprendimo taikymo sritį nereiškia, kad Taryba valstybėms narėms rekomenduoja taip spręsti šiuos kitus atvejus savo nacionaliniuose teisės aktuose.

(5) Valstybių narių numatytos bausmės turėtų būti veiksmingos, proporcingos ir atgrasančios bei apimti laisvės atėmimo bausmes. Nustatant bausmės griežtumą, reikėtų atsižvelgti į faktinius požymius, pvz., prekiaujamų narkotikų kiekius ir rūšį bei tai, ar nusikaltimas buvo padarytas nusikalstamo susivienijimo.

(6) Valstybėms narėms turėtų būti leidžiama numatyti bausmių sušvelninimą, kai nusikaltėlis kompetentingoms institucijoms yra pateikęs vertingą informaciją.

(7) Reikia imtis priemonių įgalinančių konfiskuoti pajamas, gautas iš šiame pamatiniame sprendime nurodytų nusikaltimų.

(8) Reikėtų imtis priemonių užtikrinant, kad juridiniai asmenys galėtų būti traukiami atsakomybėn už šiame pamatiniame sprendime nurodytus nusikaltimus, padarytus jų naudai.

(9) Pastangų kovojant su neteisėta prekyba narkotikais veiksmingumas iš esmės priklauso nuo šį pamatinį sprendimą įgyvendinančių nacionalinių priemonių suderinimo,

[1] OL C 304 E, 2001 10 30, p. 172.
[2] 2004 m. kovo 9 d. nuomonė (dar nepaskelbta Oficialiajame leidinyje).
[3] OL C 19, 1999 1 23, p. 1.

NUSPRENDĖ:

1 straipsnis

Sąvokų apibrėžimai

Šiame pamatiniame sprendime:

1) Narkotikai – bet kuri iš medžiagų, kurioms taikomos šios Jungtinių Tautų konvencijos:

   a) 1961 m. Bendroji narkotinių medžiagų konvencija (su pakeitimais, padarytais 1972 m. protokolu);

   b) 1971 m. Vienos psichotropinių medžiagų konvencija. Tai taip pat apima medžiagas, kurioms taikoma kontrolė pagal 1997 m. birželio 16 d. Bendruosius veiksmus 97/396/TVR dėl keitimosi informacija apie naujus sintetinius narkotikus, jų pavojų įvertinimo ir kontrolės [1].

2) Prekursoriai – bet kuri medžiaga, numatyta Bendrijos teisės aktuose, pagal kuriuos įsigalioja įsipareigojimai, kylantys iš 1988 m. gruodžio 20 d. Jungtinių Tautų konvencijos dėl kovos su neteisėta narkotinių ir psichotropinių medžiagų apyvarta 12 straipsnio.

3) Juridinis asmuo – bet kuris juridinis subjektas, turintis tokį statusą pagal taikomą nacionalinę teisę, išskyrus valstybes ir kitas valstybės įstaigas savo veikloje naudojančias suverenias teises bei viešąsias tarptautines organizacijas.

2 straipsnis

Nusikaltimai, susiję su neteisėta prekyba narkotikais ir prekursoriais

1. Kiekviena valstybė narė imasi reikalingų priemonių, kad užtikrintų baudžiamumą už šią tyčinę veiką, neturint į ją teisės:

a) narkotikų gaminimą, gamybą, gavybą, ruošimą, pasiūlymą, pasiūlymą turint tikslą parduoti, platinimą, pardavimą, pristatymą bet kokiomis sąlygomis, pardavimą tarpininkaujant, siuntimą, siuntimą tranzitu, gabenimą, importavimą ar eksportavimą;

b) aguonų, kokaino krūmų ar kanapių auginimą;

c) narkotikų laikymą ar pirkimą, siekiant užsiimti viena iš a punkte nurodytų veiklų;

d) prekursorių gamybą, gabenimą ar platinimą, žinant, kad jie bus panaudoti neteisėtam narkotikų gaminimui ar gamybai, arba tokiais tikslais.

2. Šio straipsnio 1 dalyje apibūdinta veika neįtraukiama į šio pamatinio sprendimo taikymo sritį, kai šios veikos kaltininkai tai darė išimtinai savo pačių asmeniniam vartojimui, kaip apibrėžta nacionalinėje teisėje.

3 straipsnis

Kurstymas, bendrininkavimas ir pasikėsinimas

1. Kiekviena valstybė narė imasi reikalingų priemonių, kad kurstymas, bendrininkavimas arba pasikėsinimas padaryti vieną iš 2 straipsnyje nurodytų nusikaltimų būtų laikomi nusikaltimais.

2. Valstybė narė gali atleisti nuo baudžiamosios atsakomybės už 2 straipsnio 1 dalies a punkte nurodytą pasikėsinimą siūlyti narkotikus arba juos ruošti ir 2 straipsnio 1 dalies c punkte nurodytą pasikėsinimą laikyti narkotikus.

4 straipsnis

Bausmės

1. Kiekviena valstybė narė imasi reikalingų priemonių, siekdama užtikrinti, kad už 2 ir 3 straipsniuose apibrėžtus nusikaltimus būtų baudžiama veiksmingomis, proporcingomis ir atgrasančiomis bausmėmis.

Kiekviena valstybė narė imasi reikalingų priemonių, kad užtikrintų, jog už 2 straipsnyje nurodytus nusikaltimus būtų baudžiama įkalinimo bausmėmis, kurių ilgiausias laikas ne mažiau kaip 1–3 metai.

2. Kiekviena valstybė narė imasi reikalingų priemonių, kad užtikrintų, jog už 2 straipsnio 1 dalies a, b ir c punktuose nurodytus nusikaltimus būtų baudžiama įkalinimo bausmėmis, kurių ilgiausias laikas ne mažiau kaip 5–10 metų, kiekvienos iš šių aplinkybių atveju:

a) nusikaltimas susijęs su dideliais narkotikų kiekiais;

b) nusikaltimas susijęs su tais narkotikais, kurie daro didžiausią žalą sveikatai, arba jais padaryta didelė žala ne vieno asmens sveikatai.

[1] OL L 167, 1997 6 25, p. 1.

3. Kiekviena valstybė narė imasi reikalingų priemonių, kad užtikrintų, jog už 2 dalyje nurodytus nusikaltimus būtų baudžiama laisvės atėmimo bausmėmis, kurių ilgiausias laikas ne mažiau kaip 10 metų, kai nusikaltimas yra padarytas nusikalstamo susivienijimo, kaip apibrėžta 1998 m. gruodžio 21 d. Bendruosiuose veiksmuose 98/733/TVR, prilyginančiuose dalyvavimą nusikalstamoje organizacijoje Europos Sąjungos valstybėse narėse baudžiamajam nusikaltimui [1].

4. Kiekviena valstybė narė imasi reikalingų priemonių, kad užtikrintų, jog už 2 straipsnio 1 dalies d punkte nurodytus nusikaltimus būtų baudžiama laisvės atėmimo bausmėmis, kurių ilgiausias laikas ne mažiau kaip 5–10 metų, kai nusikaltimas yra padarytas nusikalstamo susivienijimo, kaip apibrėžta Bendruosiuose veiksmuose 98/733/TVR, ir prekursoriai yra skirti naudoti narkotikų gaminimui ar gamybai arba tokiais tikslais esant 2 dalies a arba b punkte nurodytoms aplinkybėms.

5. Nepažeidžiant nukentėjusių asmenų ir kitų *bona fide* trečiųjų šalių teisių, kiekviena valstybė narė imasi reikalingų priemonių, kurios įgalintų konfiskuoti medžiagas, kurios yra 2 ir 3 straipsniuose nurodytų nusikaltimų objektas, šiems nusikaltimams naudotas arba numatytas naudoti nusikaltimo priemones ir iš šių nusikaltimų gautas pajamas arba tokių pajamų, medžiagų ar nusikaltimo priemonių vertę atitinkantį turtą.

Terminų „konfiskavimas“, „priemonės“, „pajamos“ ir „turtas“ reikšmė yra ta pati kaip apibrėžta 1990 m. Europos Tarybos konvencijoje dėl pinigų išplovimo ir nusikalstamu būdu įgytų pajamų paieškos, arešto bei konfiskavimo 1 straipsnyje.

5 straipsnis

Ypatingos aplinkybės

Nepaisant 4 straipsnio, kiekviena valstybė narė gali imtis reikalingų priemonių, kad užtikrintų galimybę sušvelninti 4 straipsnyje nurodytas bausmes, jei nusikaltėlis:

a) nutraukė nusikalstamą veiklą, susijusią su narkotikų ir prekursorių prekyba, ir

b) administracinėms ar teisminėms institucijoms pateikia informaciją, kurios jos kitaip nebūtų galėjusios gauti, padėdamas joms:

   i) užkirsti kelią nusikaltimo poveikiui arba jį sušvelninti;

   ii) nustatyti kitus nusikaltėlius ir patraukti juos atsakomybėn;

   iii) rasti įrodymus arba

   iv) užkirsti kelią kitiems 2 ir 3 straipsniuose nurodytiems nusikaltimams.

6 straipsnis

Juridinių asmenų atsakomybė

1. Kiekviena valstybė narė imasi reikalingų priemonių, kad užtikrintų, jog juridinius asmenis būtų galima traukti atsakomybėn už bet kurį iš 2 ir 3 straipsniuose nurodytų nusikaltimų, kurį jų naudai padarė bet kuris asmuo, veikdamas individualiai arba kaip atitinkamo juridinio asmens organo narys, kuris eina juridinio asmens vadovaujančias pareigas, remdamasis vienu iš šių pagrindų:

a) įgaliojimu atstovauti juridiniam asmeniui;

b) įgaliojimu juridinio asmens vardu priimti sprendimus;

c) įgaliojimu vykdyti juridinio asmens vidaus kontrolę.

2. Be šio straipsnio 1 dalyje nurodytų atvejų kiekviena valstybė narė imasi reikalingų priemonių, kad užtikrintų, jog juridinius asmenis būtų galima traukti atsakomybėn, kai 1 dalyje nurodytam asmeniui nepakankamai vykdant priežiūrą ar kontrolę susidarė galimybė jam pavaldžiam asmeniui padaryti bet kurį iš 2 ir 3 straipsniuose nurodytų nusikaltimų to juridinio asmens naudai.

3. Juridinių asmenų atsakomybė pagal šio straipsnio 1 ir 2 dalis taip pat apima baudžiamąsias bylas prieš fizinius asmenis, kurie yra bet kurio iš 2 ir 3 straipsniuose nurodytų nusikaltimų kaltininkai, kurstytojai ar bendrininkai.

7 straipsnis

Sankcijos juridiniams asmenims

1. Valstybės narės imasi priemonių, reikalingų užtikrinti, kad pagal 6 straipsnio 1 dalį patrauktas atsakomybėn juridinis asmuo būtų baudžiamas veiksmingomis, proporcingomis ir atgrasančiomis sankcijomis, kurios apima baudžiamąsias ar nebaudžiamąsias baudas ir gali apimti kitas sankcijas, tokias kaip:

a) teisės į mokesčių nuolaidas ar kitas lengvatas arba valstybės pagalbą atėmimas;

b) laikinas arba galutinis teisės užsiimti komercine veikla atėmimas;

c) teisminės priežiūros paskyrimas;

[1] OL L 351, 1998 12 29, p. 1.

d) teismo nutarties dėl likvidavimo priėmimas;

e) laikinas arba galutinis nusikaltimui padaryti panaudotų įmonių uždarymas;

f) pagal 4 straipsnio 5 dalį – medžiagų, kurios yra 2 ir 3 straipsniuose nurodytų nusikaltimų objektas, šiems nusikaltimams naudotų arba numatytų naudoti nusikaltimo priemonių ir iš šių nusikaltimų gautų pajamų konfiskavimas arba tokių pajamų, medžiagų ar nusikaltimo priemonių vertę atitinkančio turto konfiskavimas.

2. Kiekviena valstybė narė imasi priemonių, reikalingų užtikrinti, kad pagal 6 straipsnio 2 dalį patrauktas atsakomybėn juridinis asmuo būtų baudžiamas veiksmingomis, proporcingomis ir atgrasančiomis sankcijomis ar priemonėmis.

8 straipsnis

Jurisdikcija ir patraukimas baudžiamojon atsakomybėn

1. Kiekviena valstybė narė imasi reikalingų priemonių, kad įtvirtintų savo jurisdikciją, kuriai priklausytų 2 ir 3 straipsniuose nurodyti nusikaltimai, kai:

a) nusikaltimas visas arba iš dalies padarytas jos teritorijoje;

b) nusikaltėlis yra vienas iš jos piliečių arba

c) nusikaltimas padarytas tos valstybės narės teritorijoje įsteigto juridinio asmens naudai.

2. Valstybė narė gali nuspręsti, kad ji netaikys šio straipsnio 1 dalies b ir c punktuose išdėstytų jurisdikcijos taisyklių arba kad taikys jas tik tam tikrais atvejais arba tam tikromis aplinkybėmis, kai nusikaltimas yra padarytas už jos teritorijos ribų.

3. Valstybė narė, kuri pagal savo įstatymus neišduoda savo piliečių užsienio valstybėms, imasi reikalingų priemonių, kad įtvirtintų savo jurisdikciją, kuriai priklausytų 2 ir 3 straipsniuose nurodytas nusikaltimas, kai jį padaro vienas iš jos piliečių už jos teritorijos ribų, ir kad atitinkamais atvejais už tokį nusikaltimą jį patrauktų baudžiamojon atsakomybėn.

4. Valstybės narės informuoja Tarybos generalinį sekretoriatą ir Komisiją, kai jos nusprendžia taikyti šio straipsnio 2 dalį, atitinkamais atvejais nurodydamos sprendimo taikymo konkrečius atvejus ar aplinkybes.

9 straipsnis

Įgyvendinimas ir pranešimai

1. Valstybės narės imasi reikalingų priemonių, kad įgyvendintų šio pamatinio sprendimo nuostatas iki 2006 m. gegužės 12 d.

2. Iki šio straipsnio 1 dalyje nurodytos dienos valstybės narės Tarybos generaliniam sekretoriatui ir Komisijai perduoda nuostatų, kuriomis į jų nacionalinę teisę perkeliami pagal šį pamatinį sprendimą joms nustatyti įsipareigojimai, tekstą. Ne vėliau kaip iki 2009 m. gegužės 12 d. Komisija Europos Parlamentui ir Tarybai pateikia pranešimą apie šio pamatinio sprendimo įgyvendinimo padėtį, įskaitant jo poveikį teisminiam bendradarbiavimui neteisėtos prekybos narkotikais srityje. Remdamasi šiuo pranešimu ne vėliau kaip per šešis mėnesius nuo jo pateikimo Taryba įvertina, ar valstybės narės ėmėsi reikalingų priemonių šiam pamatiniam sprendimui įvykdyti.

10 straipsnis

Taikymas teritorijoms

Šis pamatinis sprendimas taikomas Gibraltarui.

11 straipsnis

Įsigaliojimas

Šis pamatinis sprendimas įsigalioja kitą dieną po jo paskelbimo *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje*.

Priimta Liuksemburge, 2004 m. spalio 25 d.

Tarybos vardu

Pirmininkas

R. VERDONK